

„Gorica“

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopis

do pisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

„Gorica“

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverostolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

St. 32.

V Gorici, v soboto dne 20. aprila 1912.

Leto XIII.

Svetovni Evharistični kongres na Dunaju.

V naši Avstriji bomo letos meseca septembra praznovali slovesnost, kakršne ni še bilo, od kar obstoji naša starodavna in slavna država.

V cesarski prestolnici ob modri Donavi hočejo letos katoličani celega sveta prirediti sijajno slavje svojemu Božjemu Odrešeniku, ki iz neskončne ljubezni do nas prebiva med nami v presvetem zakramentu in sicer, kakor je sam obljubil — do konca sveta.

Vsi narodi naše široke Avstrije bodo tedaj poslali številne zastopnike na Dunaj, da se pri tej priliki poklonijo in posvetijo Kristusu ter se v njegovi ljubezni združijo kakor pobratimi v eno telo. Novo navdušenje do našega Izveličarja Jezusa Kristusa in Njegove sv. cerkve bo potem svetovnem kongresu oživel v vseh srcih avstrijskih katoliških narodov in blagoslov božji se bo po presrčnih prošnjah, ki jih bodo tedaj stotisoči poklonili svojemu Bogu - Kralju v najsvetejšem Zakramentu razlil na vse narode v Avstriji in na ljudstva celega sveta.

Njegovo Veličanstvo naš presvetli Cesar sam je prevzel pokroviteljstvo tega evharističnega shoda in je s tem pokazal, kako rad se pridružuje Rudolfu Habsburškemu in drugim svojim slavnim prednikom v češčenju sv. Rešnjega Telesa. To je lep zgled, ki nas spodbuja, da izkažemo tudi mi zakramentu sv. R. T. dolžno počeščenje in otroško ljubezen brez vsakega ozira in strahu pred svetom!

Kdo bi ne posnemal tako lepega vzgleda našega sivolasega plemenitega Cesarja? Kdo ne bo sledil klicu naših škofov, ki nas vabijo v svojih pastirskih listih na ta shod? Kdo se ne bo pridružil svojim voditeljem, dušnim pastirjem, ki mnogoštevilno pojdejo na Dunaj?

Naj ide torej k ti slovesnosti, kdor le more! Dvigni se delavec, kmet, trgovec, vstani tržan in meščan, zberite se katoliška društva in pohitite skupno na Dunaj v cesarsko prestolnico, v kateri bo Kralj vseh Kraljev, živi Bog, postavil tron svojih milosti. Kongres se bo vršil od 12.—15. sept. t. l. Ti dnevi so zgodovinskega pomena.

Kajti 12. septembra je ondi znameniti dan, ko je leta 1683 kralj Sobieski po prejemu sv. obhajila pričel pred dunajskimi zidovi s svojo vojsko boj proti Turkom, ki so Dunaj že dva meseca oblegali, ter jih v znamenju in moči Sv. R. T. popolnoma premagal in na ta način Dunaj in zapadno Evropo rešil turškega jarma. Konča pa kongres s slovesno procesijo v nedeljo 15. septembra, posvečeno prazniku Imena Marijinega, ki je bil ustanovljen v spomin, da je bilo dunajsko mesto rešeno iz turških rok.

V čast presv. R. T. bodo imeli škofje in duhovniki za časa kongresa vsak dan zjutraj in popoldne slovesna cerkvena opravila in govore v stolni cerkvi sv. Štefana na Dunaju. V isti cerkvi se bodo tudi vsak dan vršila slavnostna zborovanja.

Posebne slavnosti bodo v bližini sv. Štefana še po drugih cerkvah, ki bodo določene za udeležence različnih narodnosti.

Po vseh cerkvah na Dunaju se bode tedaj sv. R. T. izpostavljalo v javno češčenje, ravno tako se bo v vsaki cerkvi neštetim vernikom delilo sv. obhajilo.

Za časa kongresa bode razstava cerkvenih umetnin, ki so v dotiki s češčenjem sv. R. T. in se bodo izvajale evharistične skladbe in predstave.

Pristopnina h kongresu je trojna: K 10 ali K 6 ali K 2. Kdor plača 10 K, se bode lahko udeleževal vseh prireditev kongresa, dobi poseben znak, dalje nemško pisano knjigo »Vodnik po Dunaju« ter popolno in ilustrirano poročilo o kongresu, ki se dotičnemu svoječasno po shodu dopošlje. — Kdor plača K 6, ima iste ugodnosti kakor prvi, samo poročila ne dobi. — Kdor plača K 2, bode imel pristop k prireditvam kongresa enega poljubnega dneva, ne dobi pa ne knjig ne znaka. Vsi udeleženci, ki plačajo pristopnino, bodo imeli pravico do znižane cene pri vožnji po vseh železnicah avstrijskih in ogerskih in sicer:

Samo polovico vozne cene plača tisti, ki se bode vozil v III. razredu hodisi pri osebnih hodisi pri naglih vlakih; polovični listek I. in II. razreda brzovlaka daje pravico za vožnjo v istih razredih pri osebnih vlakih; cel listek za I. in II. razred osebnih vlakov velja za vožnjo z zovlakom v istem razredu. — Te znižane cene veljajo od 5. do 22. septembra t. l. za daljave, ki znašajo več kakor 50 km za vožnjo na Dunaj in nazaj.

Za porabo parobrodov avstrijskedonavske parobrodne družbe so se dovolile slične ugodnosti.

Ako bode dovolj udeležencev, se priredi posebni vlak; dotične vozne cene se svoj čas naznanijo.

Vabimo Vas torej Slovence goriške nadškofije, da se kongresa udeležite v kar največjem številu. Pokažimo pred celim svetom, da smo tudi mi dobri katoličani in vneti čestilci presv. R. T. Ta mednarodni katoliški shod naj bo sijajen praznik naše svete vere in naj združi vse katoličane v eno ljudstvo božje zoper skupnega sovražnika. Da se to zgodi, delajmo vsi s skupnimi močmi!

V Gorici, dne 14. aprila 1912.

Pripravljalni odbor:

✠ **Francišek Borgla,**
nadškof, predsednik.

Dr. Francišek Pavletič,
načelnik slov. odseka.

Dr. Andrej Pavlica,
blagajnik slov. odseka.

Dr. Jožef Srebernič,
tajnik slov. odseka.

Državni zbor.

V četrtek se je poslanska zbornica zopet zbrala k zasedanju. V tej seji se je predsednik najprej spominjal umrlega predsednika francoske poslanske zbornice Brisson-a, zaroke nadvojvodinje Elizabete ter velike nesreče na morju vsled potopa parnika »Titanic«. Poslanec Biankini je zaklical: »O nesreči »Titanica« govorite, pozabili pa ste na veliko nesrečo, ki se je zgodila na Hrvaškem!«

Ko je predsednik končal, prečital je zapisnikar posl. Schulmayer interpelacijo dr. Šusteršiča in tovarišev, tičočo se dogodkov na Hrvaškem. Interpelacija, katero je zbornica poslušala z največjim zanimanjem se glasi:

»Sistiranje ustave na Hrvaškem in ustanovitve diktature na Hrvaškem je dejstvo, ki se nikakor ne more smatrati in pretresati kot čisto notranja zadeva dežel Štefanove krone. Prevssem pomenja ta dogodek čin najhujšega rušenja pravice, ki mu je na polju ustavnega življenja v Evropi težko dobiti para. Niti najmanjša reč se na Hrvaškem ni zgodila, ki bi mogla ta čin opravičiti ali mu dati le s stališča politične primerčnosti kak videz umestnosti. Vkljub vsemu izzivanju je hrvaško ljudstvo ostalo zvesto na poti zakonitosti ter je bilo vedno pripravljeno, da po svojih izvoljenih zastopnikih v saboru ne vrši samo svojih ustavnih pravic, marveč da tudi v polnem obsegu izpolnjuje svoje ustavne dolžnosti do dežele, do monarhije in dinastije. Nasprotno pa je bil po ustavi saboru odgovorni ban tisti, ki se je daljšo dobo vztrajno branil, vršiti svoje ustavne dolžnosti, na katere je prisegel. V tem položaju je zadel Hrvaško, na predlog in ob izključni odgovornosti kraljevsko ogrskega ministerskega predsednika, težki udarec, da se je postavil kraljevski komisar, — institucija, ki je ustava troedine kraljevine Hrvaške, Slavonije in Dalmacije ne pozna. Gre se torej za v ničem utemeljen goli prelom prava, storjen z jasnim namenom, da se zaduši večletno ustavno življenje svobodoljubnega, v viharjih preizkušene naroda, ki je, kot branik dinastičnih misli, vedno in v najusodnejših trenutkih stal neomajno zvesto vladarju in državi na strani. To nezasišano pravolomstvo je v stanu, da v največji meri škoduje ugledu naše monarhije v Evropi in po celem izobraženem svetu ter oslabi njeno moralno veljavo v inozemstvu na najboljčutnejši način. Naravnost katastrofalno pa mora to delovati na balkansko in jadransko politiko monarhije, torej v tistem oziru, ki je najbistvenjši pogoj položaju naše države kot velevlasti. Kako mora to brutalno, protiustavno ravnanje z neomajno dinastičnim in zakonom zvestim jugoslovanskim ljudstvom, zvezanim stoletja z dinastijo in državo, učinkovati na one jugoslovanske narode, ki so se monarhiji šele nedavno priklopili, kako pa celo na one slovanske narode na Balkanu, katerih moralna pridobitev je eden najbistvenjših elementov naše zunanje politike! Udarec, ki je zadel Hrvaško, je torej implicite zadel tudi najvitalnejše koristi monarhije ter s tem tudi življenske interese totranske državne polovice. Nasilstva, izvršenega nad Hrvaško, pa ne čuti samo ljudstvo na Hrvaškem in v Slavoniji kot težke krivice, marveč čutijo je kot tako tudi soplemenski bratje v Bosni-Hercegovini in v totranskih deželah: Dalmaciji, Istri, v Trstu, na Goriškem, Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. Vsa ta ljudstva se čutijo edina s tako kruto zadelimi brati na Hrvaškem in v Slavoniji, s katerimi jih družijo neraztržna solidarnost po vezeh krvi, jezika in zgodovine. Oni čutijo udarec, ki je zadel Hrvaško, kot težko krivico, ki je njih same zadela, ter so globoko vznemirjeni glede svoje lastne bodočnosti! To pa se neposredno dotika najvitalnejših interesov totranske državne polovice. Saj se gre za narode, stoječe na nainevar-

bivajo ob morski obali in na njegovem zaledju in katerih neizpremenljiva zvestoba je najsigurnejša zaslonba jadranski politiki naše države. Vse to so zelo tehtni razlogi, da avstrijska vlada nastopi zoper nasilno politiko grofa Khuen Hedervaryja na Hrvaškem. Niti najmanjšega dvoma ni, da so nagodbeni zakoni iz leta 1867. in 1868. temeljili na predpogoju, da obstojijo ustavne institucije v totranskih deželah, pa tudi v deželah Štefanove krone. Hrvaška je leta 1868. kot samostojen kontrahent pristopila na pogodbi iz leta 1867. ter si je zagotovila za vse čase pravice ustavno svobodno določujočega pogodnika. Iz sistiranja ustave na Hrvaškem nastanejo torej najhujše pravne komplikacije glede razmerja totranskih dežel in dežel Štefanove krone ter je to sistiranje ustave nagodbenim zakonom prvotni pravni temelj izpodmaknilo. Ako na mesto prava stopi gola sila, se v njej za resne čase skrivajo najhujše opasnosti za varnost skupnih naprav, da celo za varnost države. Potemtakem je nujna dolžnost avstrijske vlade, da zapusti svojo rezervno ter nasprotno dogodkom na Hrvaškem, zaradi njih učinkovanja na koristi monarhije in totranske državne polovice, zavzame stališče. V najtežjih skrbeh za položaj države na jugu, za ugled monarhije, za najvitalnejše interese države in pa za čast in prihodnost lastnega ljudstva, se usojajo podpisani Njegovo ekselenco gospoda ministerskega predsednika nujno vprašati: I. Kakšno je stališče avstrijske vlade napram sistiranju ustave na Hrvaškem? — II. Katere korake namerava avstrijska vlada storiti, da varuje življenske koristi totranske državne polovice in monarhije, katere je nasilna politika ogrske vlade na Hrvaškem najhujše ogrožila?«

Med čitanjem te interpelacije so poslanci raznih strank z raznimi medklici dajali duška svojem ogorčenju. Slišali so se klici, kakor: »Fej Cuvaj!« — »Doli Cuvaj!« — »Fej Khuen!«

Ko je bila interpelacija Šusteršičeva končana, so se razlegali po zbornici viharji klici: »Živela Hrvatska!« — »Fej Khuen!«

Po prečitanju vlog in interpelacij je zbornica začela razpravljati o službeni pragmatiki državnih uradnikov, katero razpravo je pa kmalu prekinila. Tudi razpravo o nujnih predlogih glede znižanja hišnonajeminskega davka je predsednik hitro prekinil. Sledil je odgovor ministerskega predsednika grofa Stürgkh na interpelacijo dr. Šusteršiča in tovarišev.

Ministerski predsednik grof Stürgkh je izjavil:

Ingerenca na notranjepolitične zadeve Hrvaške avstrijski vladi ne pristojajo. Vendar pa je vredno pomisleka, ali rezultatinsplošni vtis izjemnega stanja na Hrvaškem ni tak, da sega preko sfere onostranskega državnega ozemlja in bistveno vpliva na interese monarhije naznotraj in nazunaj. Nadalje je treba vzeti v pretres, da so ustavne naprave v celi državi izhodišče in podlaga za konstitucionalno rešitev tistih vprašanj, ki so celi monarhiji skupna, in da more vsled tega sistiranje ustave v tako za državo važnem delu, kakor je Hrvaška, imeti za posledico ogroženje skupnih nalog monarhije. Končno zamore tak čin kvarno vplivati na proces politične naturalizacije prebivalstva v Bosni in Hercegovini, kar bi ne bilo v interesu države. Zato se avstrijska vlada ne more otegniti dolžnosti, da jemlje v okviru svoje kompetence v pretres, kakšne slabe posledice bi znali imeti taki dogodki z ozirom na skupne interese monarhije.

Na koncu je grof Stürgkh izrazil upanje, da se na Hrvaškem v najkrajšem času uspostavi zopet ustavne razmere.

Odgovor ministerskega predsednika je napravil na celo zbornico velik vtis in ga je zbornica tudi živahno odobraval. Povdariat namreč treba. da

vlad, ko so se na nje stavile interpelacije, ki so se tikale dogodkov na Hrvaškem ali na Ogrskem, vedno odgovarjali, da ne spadajo zadeve in dogodki, ki se dogajajo v drugi državni polovici, v njih kompetenco in da se sploh ne morejo vanje umešavati. Prav zaradi tega pa je ta tako hiter in odločen odgovor minister, predsednika grofa Stürgkh na interpelacijo dr. Šusteršiča in tovarišev senzacionalno vplival ne-le na avstrijsko zbornico, ampak vtis katerega bode ta odgovor napravil na ogrsko politično javnost, bode gotovo velikanski in za danes še nepreračunljiv.

Z uspehom, ki ga je imel v četrtek nastop poslancev hrvaško-slovenskega kluba ter drugih jugoslovanskih poslancev, ki so interpelacijo podpisali, smemo biti zadovoljni in nadejati se smemo, da ta odločen in dostojen nastop ne ostane brez dobrih posledic.

Včeraj je stavil v poslanski zbornici dalmatinski poslanec Dulibić predlog, naj se otvori debata o odgovoru ministerskega predsednika grofa Stürgkh na interpelacijo dr. Šusteršiča in tovarišev. Ta predlog je bil skoraj soglasno vsprejet.

Nastopili so razni govorniki vseh parlamentarnih strank, ki so se vsi odločno izrekli proti izjemnemu stanju na Hrvatskem. Debata je bila včeraj končana.

Prihodnja seja v torek.

Dopisi.

Gorica. V »Prim. Listu« z dne 18. aprila 1912 sem čital, da škropijo goriške ulice z avtomobilom. Zelo sem se začudil, ker pri vsem tem niti glavnih ulic ne morejo dostojno poškopiti in moramo Goričani precejšno mero prahu požirati. Vzemimo na primer Tržaško cesto, ki je vendar ena glavnih cest; koliko tovornih vozov, koliko avtomobilov, koliko vojaštva in družega ljudstva gre po tej cesti. Slavni goriški magistrat bi se moral res malo bolj ozirati na svoje davkoplačevalce iz higijeničnih ozirov.

Davkoplačevalce.

Iz Vrtojbe. (Socialisti in občinske volitve). Naši socialisti vstrajajo pri svojih razglasih, da bodo zdaj pri občinskih volitvah oni zmagali v vseh razredih, tako se kažejo vsaj na zunaj v časopisih in v krčmah. Če pogledamo pa na znotraj na njih sestanke in zборе, so strahovito revni in prazni. Ta praznota, katero dan na dan bolj uvidevajo, jih dela kar besne in divje. Po krčmah se obnašajo proti nasprotnikom najsuroveje, uganjajo kravale ter izzivajo mirne pivce in to celo taki, ki se jih je štele med zmerne socialiste. Ta besnoba je že dokaz njih mizerije. Glavni dokaz njih mizerije pa je ta, da vsiljujejo kandidature možem drugih strank, takim, ki so njih odločni nasprotniki. Ti se jim seveda smejejo in kažejo hrbet. Kdo pa bo šel za takimi ljudmi, če jih celo pametnejši odborniki njih politične organizacije zapuščajajo, ker uvidevajo, da s takšnimi ljudmi kakor so naši socialisti se ne more nikomur koristiti. Pametni volilci združite se vsi kot en mož prot takim lažisocialistom kakor so ti. Kam pa pridemo če bodo imeli ti ljudje kakšno veljavo v občini.

Politični pregled.

Taktika jugoslovanskih poslancev v parlamentu v zadevi hrvatskih dogodkov.

Glede nadaljnje taktike jugoslovanskih poslancev v zadevi hrvatskih dogodkov ni prišlo včeraj še do nobenega sklepa. Člani dalmatinskega naprednega kluba bi hoteli v poslanski zbornici še nadalje obstruirati. Drugi so pa mnenja, naj bi se pustilo poslansko zbornico mirno delati, ker je na dnevnem redu mnogo važnih zadev, kojih rešitev se

in bi se z obstrukcijo vznevoljili poslanci drugih narodnosti, ki so se v teh dneh tudi zavzeli za pravice Hrvatov.

Zasedanje delegacij odgodeno.

Vsled krize na Ogrskem se je odgodilo zasedanje delegacij. Delegacije se bodo sešle dne 29. t. m. in bodo zborovale dva dni, da rešijo kratek proračunski provizorij skupne vlade.

Usoda italijanske pravne fakultete.

Proračunski odsek, ki se ima baviti z vprašanjem italijanske pravne fakultete, je sklican k seji za torek. Ker pa poteče kmalu rok za proračunski provizorij, stoji vlada na stališču, da bi se fakultetno vprašanje odkazalo posebnemu pododseku, ki bi se pečal edino-le s tem vprašanjem. Tako bi proračunski odsek nemoteno lahko razpravljalo o proračunu.

Ogrska kriza.

V četrtekovi seji ogrske poslanske zbornice je ogrski ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary naznanil zborici, da je on in njegov kabinet podal svojo ostavko, katero je cesar tudi vsprejel. Zasedanje zbornice se je vsled tega odgodilo, dokler se ne sestavi nova vlada. V ogrskih političnih krogih se pričakuje, da bo poverjena sestava prihodnje vlade ogrskemu finančnemu ministru Lukacs-u. — Zatrjuje se tudi, da so s Khuenovim odstopom tudi šteti dnevi kraljevemu komisarju na Hrvaškem pl. Cuvaju.

Bulgarski protest proti nasilstvom na Hrvaškem.

V Sofiji so sklicali 17. t. m. pristaši raznih strank velik shod, na katerem so protestirali proti kršitvi hrvaške ustave. Na shodu sta govorila vseučiliški rektor Jurinić in profesor Solec. Shod je sklenil resolucijo, ki obžaluje, da je avstro-ogrsko vlada dovolila potepati nedotakljive pravice hrvaškega ljudstva in hrvaškega kraljestva.

Italijansko-turška vojska. Italijani bombardirajo Dardanele.

Nevspehi Italijanov v Tripolititaniji so Italijane napravili že popolnoma nestrpnne. Konca vojske, ki si ga želijo iz raznih razlogov, največ pa zaradi tega, ker se je v Italiji pojavilo protivojno gibanje in se torej boje kakih notranjih nemirov, niso mogli doseči in zato so se odločili za najskrajnejše sredstvo — za bombardiranje Dardanel. S tem so pa prelomili dano besedo, da namreč ne bodo bojnega pozorišča razširili izven severne Afrike. V četrtek je pričelo italijansko brodogovje obstreljavati uhodne trdnjave v Dardanele. Turki so na ogenj italijanski topov krekpo odgovarjali in ena italijanska križarka se je morala vsled poškodb umakniti. O vseh bombardiranjih ni nobenega zanesljivega poročila.

Ta čin Italijanov je našel odmev tudi v naši poslanski zbornici, v kateri je posl. Pantz vložil na min. preds. interpelacijo z vprašanjem, kako stališče namerava naša vlada zavzeti napram temu koraku italijanske vojne mornarice, ker so s cerniranjem uhoda v Dardanele hudo oškodovani interesi našega trgovanja v orijentu.

Darovi.

Za »Šolski Dom«:

je došlo našemu upravništvu: Č. gosp. duhov. dali požreti »zamorcu« v farovžu v Medani 4 K 91 v. Gosp. Iv. Pirjevec rač. ravnatelj v Gorici 20 K. Srčna hvala!

Domače in razne vesti.

Slovenščina na laški realni gimnaziji v Gorici. — Kakor morska kača se vleče že mesece in mesece po laških listih in zborovanjih vprašanje, kateri jezik naj se poleg latinščine in nemščine poučuje na laški realni gimnaziji v Go-

za slovenščino. Ker poročajo o teh diskusijah — in navadno napačno — tudi slov. listi, naj tukaj na kratko povemo, kako je s to rečjo. Kakor je znano, se razlikuje realna gimnazija bistveno v tem od humanistične, da ima v učnem načrtu od 3. raz. naprej namesto grščine francoščino ali kak drug moderni jezik. V nemških kronovinah se tudi začne povsod v 3. razredu s poukom francoščine. V nenemških deželah pa je stvar drugačna, kajti tukaj se poučuje poleg materinščine in latinščine še »državni jezik« nemščina. Za takšne zavode nastane vprašanje, ali naj sprejmejo v svoj učni načrt še kak moderni jezik ali ne. In če ga sprejmejo, kateri, ali francoščino ali — kar je bolj praktično — drugi deželni jezik. Potem je spet vprašanje, v katerem razredu naj se prične s poukom tega jezika, ali v 3. ali v 5. raz. Pred vsemi temi vprašanji stoji zdaj ital. realna gimnazija v Gorici, ki dobi s prihodnjim šolskim letom 3. razred. Samo ob sebi je umevno, da se bo bavila s tem poklicana šolska oblast, t. j. dež. šol. svet in da bo potem o predlogih dež. šol. sveta odločevalo naučno ministerstvo. Zato je naravnost smešno tisto pisarjenje po listih kakor »Voce degli insegnanti«, »Corriere Friulano«, »Piccolo« itd. in smešne so tudi tiste govornice po raznih laških shodiščih. Smešno pa bi bilo, če bi Slovenci pripisovali takim enuncijacijam posebno važnost. Te enuncijacije le dokazujejo, kako mišljenje vlada v nekaterih laških krogih — namreč nestrpnost sovraštvo proti slovenščini. Nam pa je znano, da pretežna večina laškega prebivalstva želi, da se njih otroci uče slovensko. Sicer bodi odkrito povedano, da nas prav nič ne boli, če kak iredentovec vihti kopje proti pouku slovenščine in da mi nimamo nič proti temu, če se na laški realni gimnaziji namesto slovenščine vpelje arabščina.

Slovenskim kolonom na znanje. — »Zveza slov. kolonov« je dobila dne 19. t. m. sledeče obvestilo:

Odnosno na Vašo na c. kr. poljedelsko ministerstvo naslovljeno vlogo od 3. januarja t. l. naznanjam Vam vsled odloka c. kr. nameštstva od 16. aprila t. l. št. 4/237—12, da je c. kr. ministerstvo za notranje stvari sporazumno s c. kr. finančnim ministerstvom dovolilo za sodna okraja Gorica - okolica in Kanal za enkrat podporo v znesku 40.000 K v svrhu ublaženja bede, nastale vsled toče in suše v lanskem letu. Konečni iznos vse podpore se ugotovi kmalu. Glede določitve načina o uporabi dovoljene podpore ukrenem takoj potrebne korake.

C. kr. nameštstveni svetnik: **Rebek.**

Podpisani sem se obrnil do pristojnega mesta in sem dobil še sledeča pojasnila: Od nakazane svote 40.000 K, ki se pa še zviša, dobe koloni primerno svoto, ki se porabi za nakup sirka, ki ga bodo dobili koloni za polovično, najubožnejši mej njimi še za bolj nizko ceno. Upoštevali pa se ne bodo le koloni, ki so v zvezi, ampak vsi koloni. Predsedništvu »Zveze slovenskih kolonov« in drugim našim zaupnikom v Š t. F e r j a n u i n v K o j š č a n s k e m ž u p a n s t v u bodi skrb, da se sestavi takoj imenik vseh ubogih kolonskih družin. Glede krmanskega sodnega okraja ni zveza dobila še nobenega obvestila. — Toliko v odgovor na razna meni poslana vprašanja.

Dr. A. Pavlica,
duh. voditelj in blagajnik
»Zveze slov. kolonov«.

Okrožnica vsem županstvom dežele. Deželni odbor je poslal vsem županstvom dežele to-le okrožnico: Županstva se naprošajo, da naznanijo čim prej deželnemu odboru, ali in kako škodo je povzročilo neugodno pomladansko vreme setvam, vinogradom, sadnemu drevju in murbam.

Pozor naša županstva! Od verodostojnega vira smo izvedeli, da nadleguje goriška laška trgovska in obrtna zbornica naša županstva z neko v italijanščini pisano vprašalno polo, iz katere se da sklepati, da bi gospodje Lah pri »Cammara di commercio ed industria« radi imeli neke imenike volivcev I. in II. razreda občinskih volitev. — Naša županstva opozarjamo, da te laške vprašalne pole vrnejo laški trgovski zbornici, in naj zapišejo na to laško drznot, da ne razumejo laščine, kakor nočejo oni razumeti naše slovenščine pri trgovski zbornici. Ako hočejo gospodje Lah pri trgovsko-obrtni zbornici od naših županstev kaj izvedeti, naj vprašajo le-te v slovenskem jeziku, drugače ne bodo nič izvedeli. Klin s klinom! Kakor oni nam, tako mi njim! Pozor torej!

Prekrasna veselica društva slovenskih delavk »Skalnica« se v nedeljo poverni. Vstopnina in sedež v prvi vrsti 1 K, vstopnina in sedež v ostalih vrstah razen prve 40 v, stojišče 20 v. Začetek točno ob 5. uri pop.

Nabor 20. aprila 1912. Danes se je predstavilo prostovoljno: iz goriške okolice 22 mladeničev, potrjena sta bila 2; iz gradiškega okraja 6, potrjen 1; iz tržiškega okraja 3, potrjena 2; iz sežanskega okraja 1, potrjen 1; iz toliminskega okraja 1, nepotrjen; iz Mürzzuschlag-a 1, nepotrjen; iz mesta 5, potrjen 1.

Koroški Slovenci so prišli danes v Gorico s posebnim vlakom. Podali so se na božjo pot na Sv. Goro. Jutri ob 11. uri se vrnejo s Sv. Gore in bodo v Gorici obedovali. Odpotovali bodo jutri ob 1 uri 24 min. tudi s posebnim vlakom z državnega kolodvora. Romarjev je okoli 800. Romanje vodi veleč. g. dr. Arnejc. — Prihodnjo soboto prispe v Gorico še en romarski vlak koroških Slovencev. Število romarjev bo še večje kakor današnje. Že dosedaj se je oglasilo okoli 600 romarjev.

Goriški in koroški Slovenci na Sv. Gori. Dne 28. t. m. se podajo koroški Slovenci, ki prispejo dan poprej v Gorico s posebnim romarskim vlakom, na Sv. Goro. Ta dan pa priredi tudi »Slov. kat. del. društvo« v Gorici svoje vsakoletno romanje na Sv. Goro. Torej bo ta dan goriški Slovenec zamogel podati svojo roko koroškemu Slovencu ter ga pozdraviti v svoji solnčni domovini. — Lep dan obeta biti nedelja dne 28. t. m.

Tržne vesti. Dosedaj so prinesli na tukajšnji trg 10 kvintalov špargljev, katerih cena je bila 2.10 K za kilogram. — Tudi letošnji domači grah je bil že na trgu. Cena mu je bila za kg 1.50 K.

Detomorilko Terčič z Vogerskega, ki je bila obsojena na 18-mesečno ječo, so prepeljali iz tukajšnjih zaporov v žensko kaznilnico v Begunje na Gorenjskem.

Odprti lekarni. Od 21. do 28. t. m. bodeta imeli ponočno službo lekarni Gironcoli-Kürner.

Soška podružnica S. P. D. v Tolminu, vabi na redni letni občni zbor, ki se bo vršil v smislu pravil v torek, dne

23. t. m. ob pol šestih popoldne v prostorih Nar. Čitalnice v Tolminu. — Ker se bomo razgovarjali o korakih za pričetek zgradbe S. Gregorčičeve koče, želi obilne udeležbe odbor.

Odhod domobranskih alpincev iz Ljubljane. Danes ob 6. uri zjutraj je odkorakal I. bataljon ljubljanskih alpincev v svoje poletne štacije, in sicer gre prvi dan čez Toško čelo, Brezovice, Goli vrh do Škofje Loke, kjer ostane čez nedeljo. V ponedeljek odide čez Staro Loko, Sv. Gabrijel, Dražgoše, Nemški Rovt do Bohinjske Bistrice skozi Globoko, čez pas v Tolmin do Kobarida, kjer se nastani bataljonski štab, IV. stotnija in oddelek s strojnimi puškami. Ostale stotnije se razidejo: I. v Bovec, II. v Breginj, III. v Logje, V. pa v Livek. II. bataljon odkoraka pa v ponedeljek v Tolmin, kjer ostane bataljonski štab in oddelek s strojnimi puškami. Ostale stotnije odidejo: VI. v Volče, VII. v Srednje VIII. v Kanal, IX. pa v Vrhovlje. Kakor že znano, bode II. bataljon potem stalno prezimoval v Gorici, I. pa še v Ljubljani.

Za reformo hišnonajemniškega davka. V četrtkovi seji državnega zbora so vložili nemški krščanski socialci važen nujen predlog. Vlada se pozivlje, da izdela prej komogoče načrt reforme hišnonajemniškega davka. Kot podlaga obdačevanja naj velja bruto-donesek najemnine, odštevši stroške za čiščenje in pa vzdrževanje hiše. Upoštevajo naj se tudi slabe finance občin pa potrebe cenih stanovanj in pa obrtnijskih delavnic.

Uboga Hrvaška. Radi govora ministerskega predsednika Stürgkha, ki je nekoliko okrcal madjarsko oholost, so vsi madjarski listi kar divji. Na čudne načine napadajo grofa Stürgkha, češ Avstrija nima besede govoriti na Hrvaškem. List »Pesti Hirlep« piše, da je Stürgkh nečuvno kršil ogersko državnopravno suvereniteto. Usodo Hrvaške pa odločujejo edino le Ogrci. Res, uboga Hrvaška, kam si prišla.

Vitezki Madjarom ne diši vojaška služba. »La patria del Friuli« v Vidmu poroča namreč, da so vjeli včeraj karabinerji pri Trinkotih v slov. Benečiji avstrijskega vojaka Alojzija Haldi-ja, ki je pobegnil iz Tolmina. Pred par dnevi so jo štirje taki madjarski junaki popihali čez mejo.

Pozor pred ponarejevalci bankovcev. Kakor smo omenili že v zadnji številki našega lista, je razpisala dunajska policija nagrado od 10 do 20 tisoč kron, katero bi dobil oni, ki bi pripomogel do aretacije ponarejevalcev 20-kronskih bankovcev.

Ker je pa število ponarejenih bankovcev jako veliko, se namerava izdati nove 20-kronske bankovce. Stari bodo v veljavi najbrže le do konec tega leta.

Članom „Krojaške zadruga“ v znanje!

„Centralna posojilnica“ v Gorici izplačuje vsled sklepa občnega zbora z dne 11. t. m. deleže „Krojaške zadruga“ in 5% obresti za 10 let, odbivši znesek, ki so ga tekom teh let dvignili, do neprestopnega roka 1. avgust 1912. Clani, ki bi do tega roka ne dvignili deležev in obresti, izgube pravico do njih, in pripadejo ti nedvignjeni deleži z obrestmi društvu „Šolski Dom“ v Gorici.

Odbor „Centralne posojilnice“ v Gorici.

Imate li bolečine?

Revmatične bolečine, trganje, zobo ali glavobol? Ste li oboleli vsled prepiha ali prehlajenja? Poskusite uporabljati blagodejno, zdravilno moč dajajoče FELLER-jevo mazilo z znamko „Elsafluid“ tudi proti trganju, proti bolečinam v hrbtu in kolenih. To je v resnici dobro! To ni le reklama! Ducat za puskušnjo 5 kron franko. Izdeluje le lekarnar FELLER v Stubici, Elsa trg št. 264 (Hrvatška.)

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORISO
edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist
obmejnim slovincem.

šene konkurence provzročila katastrofo, vsled katere trpi na tisoče ljudi moralno in materialno škodo.

Ledene gore so več tisoč ton teži kosi ledu, podobni goram, ki se izločijo spomladi, ko je vreme bolj gorko, od ledenega morja na severu ter se potem pomikajo proti jugu. Te ledene gore so poleg megle največji strah mornarjev na oceanu in se jih največji parniki bolj izogibljejo kot kaki plitvini.

Krasne in nenevarne rakete in umetni kresovi

za vse mogoče svečanosti se dobivajo v poedinih komadnih kakor tudi v raznih zbirkah, ki vse-

bujejo razne ogujene slike, rakete, bengalski ogenj, „žabe“, topiče itd., pri prvi sisaški pirotehnični trgovini

I. Stjepušin, Sisek.

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevo vsakemu brezplačno.

Dr. Peter Defranceschi

zdravnik v Gorici

Corso Verdi št. 37

se je vrnil s potovanja in ordinira ob navadnih urah.

Jakob Šuligoj

o. kr. urar državnih železnico

Gorica Gosposka ulica 25.

Priporoča na novo urejeni oddelek z optičnimi predmeti.

Zaloga zlatih, double, platiranih, nikelnatih naočnikov in ščipalnikov, toplomerjev, zrakomerov, daljnogledov itd. po zelo nizkih cenah.

ALTENA

je

najboljša znamka

„dvokoles“

francoskega sistema.

Nanut & Bregant

aut. stavbena tvrdka v Gorici
ulica Adelaide Ristori št. 5.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa stavbena dela kakor tudi za izdelovanje vsakovrstnih načrtov, proračunov ter kolavdacij po najnižjih cenah.

Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno šilo, ter emajliranje dvokoles na plin.
Kolesarjem v korist! Kdor hoče staro dvokolo obnoviti naj ga takoj pošlje emajlirati ki stane K 6, v različnih barvah K 8 pri

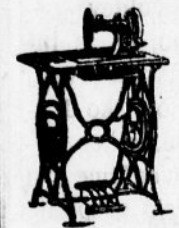
BATJEL-U

Gorica,

STOLNA ULICA 2-4.

Mehanična delavnica.

Prodaja tudi na obroke.

Cenike pošiljate prosto.

V boju proti alkoholu so šumeče limonade, pripravljene z

Maršner-jevimi šumečimi limonadnimi bomboni

najboljše sredstvo. Pristni so le oni, ki imajo sledečo varstveno znamko,

katera se nahaja na vsakem zavitku in na vsakem bombonu. Na leto se jih porabi čez 60 milijonov komadov.

Edini izdelovalec:

Prva češka delniška družba orientalskih tovarn za sladkorne izdelke in čokolade kraljevi vinogradi Dunaj VI. Theobaldgasse 4.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

Ustanovljena leta 1810.

Ustanovljena leta 1810.

Najstarejša slovenska tovarna paramentov

Josef Neškudla Olumuc

priporoča sledeče predmete po jako zmernih cenah: paramente, baldahine, zastave, cerkveno opravo, z ognjem pozlačene kelihe, monštrance, ciborije, svetilke, lustre, luči, križeve poti. Stari paramenti se dobro popravljajo. Za uboge cerkve precejšnji popust.

Gene brez konkurence in 30% nižje kot drugod.

➔ Pošilja cenike na sahtevo brezplačno in poštnine prosto. ➔

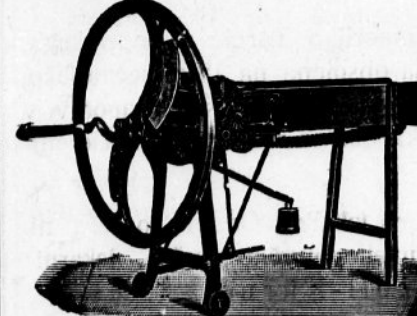
Kupujte!

le pri tvrdki

Kupujte!

Kerševani & Čuk

GORICA — Stolni trg št. 9 — (Plazza Duomo)

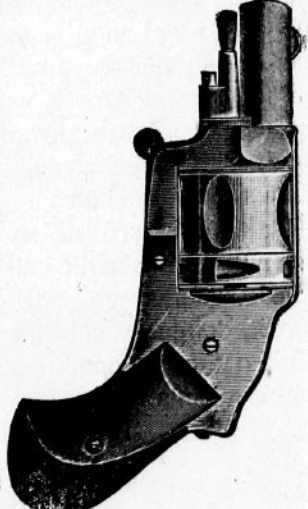

ker ta vam nudi le najboljše in najceneje šivalne stroje, dvokolesa, puške, samokrese, »Gramofonov« in plošče, vsakovrstno kmetijsko orodje, slamoreznice, stiskalnice, drozgalnice (stroje za — mastenje grozdje) orala, brane itd., itd. — „Original Victoria“ šivalni stroji so pripravni za umetno vezanje in krpanje, imajo lahki tek, šivajo naprej in nazaj. Original Victoria šivalni so napravljeni z dvema gasovama za hitri in počasni tek, so po 20 letni rabi še vedno brezšumni. Z „Original Victoria“ stroji se napravi v eni minuti od 2000 do 3000 ubodov (štihov). Za „Originalni Victoria“ šivalne stroje jamčimo 10 let.

Trvdka **KERŠEVANI & ČUK**, opazarja cenj. kolesarje, da ima kolesa raznih tovarn, kakor Puch, Styria, Waffennrad, Dürkopp ter domače izdelke.

Vsak kolesar, kater kupi pri tvrdki Kerševani & Čuk dvokolo, dobi solidno in pošteno postrežbo in si je objednem tudi prihranil najmanje K 30, ker tvrdka ne vračuna provizije zastopnikov ali posredovalcev. Vsled tega je pri tvrdki **Kerševani in Čuk** po ceni blago.

Trvdka **KERŠEVANI & ČUK** daje tudi na mesečne obroke. Ceniki se razpošiljajo zastoj in franko.

Žalostnim srcem poročamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da je naša draga mati oziroma stara mati

Katarina Gorkič

po dolgotrajni in mučni bolezni, previdena s svetotajstvi, v 86-letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala danes ob 2 urah zjutraj.

Pogreb drage ranjke se vrši v ponedeljek dne 22. t. m. ob 8 uri zjutraj iz hiše žalosti na domače pokopališče.

V Dolnji Vrtojbi, dne 20. aprila 1912.

Žalujoči ostali.

Nova trgovina z železno

Pinter & Lenard

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.

Cenjenemu občinstvu se toplo priporočava

Pinter & Lenard.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

V GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.
Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavcar. Tiska „Narodna tiskarna“ (Ugov. M. B. B. B. B.)